

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

telefoon 038 499 [REDACTED]
[REDACTED]@overijssel.nl
Zaaknummer 5690695

Stichting Woonbedrijf ieder1
De heer [REDACTED]
Postbus 888
7400 AW DEVENTER

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
30.04.2020	2020/0117105	2	17-1-2020	-

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte heer [REDACTED]

De heer [REDACTED] van het adviesbureau Foreest Groen Consult heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 17 januari 2020² ontvangen. De aanvraag heeft u tussentijds gewijzigd³. Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing. De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie van woningen in complex 4, Buiten Noorderberg, Deventer. In deze brief geven wij ons besluit weer.

Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁴ te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn en van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om nesten en rustplaatsen van gierzwaluw en huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen⁵ en om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁶.

Deze ontheffing is verleend in verband met de renovatie van woningen in complex 5, Buiten Noorderberg, Kersenstraat 1 t/m 9, Lange Zandstraat 81,83, 85 t/m 97, Moerbeistraat 1,2,3,4, 5 t/m 27 en Perestraat 23-29 te Deventer.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om de gewone dwergvleermuis te verstoren. Dit omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk (ver)storen van deze soorten te voorkomen en daarmee overtreedt u niet verbodsbepalingen uit en artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 januari 2022.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid

² EDO-kenmerk 2020/0021543

³ EDO-kenmerk 2020/0066936

⁴ Op basis van art. 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid

⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1.

- De aanvraag van 17 januari 2020 en de bijbehorende stukken te weten 'Plan van aanpak en werkprotocol', 'Antwoorden brief met kenmerk 2020/0048816 en 'Verslag Plaatsen kasten Ieder1 Buiten Noorderberg, Deventer'.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁷.

De verschuldigde leges zijn:

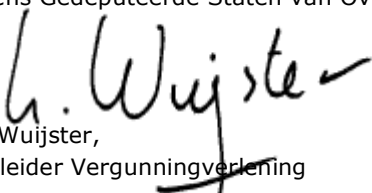
Artikel Code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.2	Wnb aanvraag ontheffing art. 3.3, 3.8 en 3.10, soortenbescherming infrastructureel werk, ruimtelijke inrichting of projectontwikkeling.	3.025,00
	Totaal leges	€ 3.025,00

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met [REDACTED], te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 [REDACTED]. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2020-000458 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1   **Voorschriften**
Bijlage 2   **Overwegingen bij het besluit**

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Deventer;
- Foreest Groen Consult, [REDACTED]

⁷ Belastingverordening Overijssel

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2020/0117105). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
  - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
  - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁸, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
  - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
  - het kenmerk van deze beschikking (2020/0117105).Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

---

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Soortspecifiek

Gierzwaluw

5. Bij de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare voortplantingsperiode van de gierzwaluw. De voortplantingsperiode loopt van half april tot en met half augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan de voortplantingsperiode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw. Afwijkingen worden onderbouwd opgenomen in het logboek.
6. U realiseert permanente verblijfplaatsen voor de gierzwaluw door de kantpannen op de 12 kopgevels over te laten steken met een minimale ruimte van 3 cm. In het logboek wordt de wijze van realisatie met fotobewijs geregistreerd. Bij uitvoering van de renovatie in het najaar zijn de permanente verblijfplaatsen voor half april het jaar daarop beschikbaar.

Huismus

7. Bij de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de huismus. De voortplantingsperiode van de huismus loopt van maart tot en met augustus. Aaneengesloten vorstperioden van minimaal drie dagen (met overdag temperaturen lager dan 0 graden Celsius) in de periode december tot en met februari vormen ook kwetsbare perioden. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus en wordt aangetekend in het logboek.
8. De renovatiewerkzaamheden worden per woningblok uitgevoerd. De werkzaamheden aan het volgende blok worden pas aangevangen als de renovatiewerkzaamheden aan het voorafgaande blok zijn afgerond.
9. Bij een start van de renovatie in september, wordt de locatie door een ecologisch deskundige vastgesteld of de huismus de woningen heeft verlaten. Als nesten nog in gebruik zijn, wordt renovatie uitgesteld tot de huismus de nesten heeft verlaten. De dakpannen worden overdag handmatig verwijderd. Eventueel aanwezige huismussen hebben dan voldoende tijd om weg te vliegen.
10. Als permanente mitigerende maatregel brengt u het vogelschroot verhoogd aan tussen de twee en derde panlat. Daarbij draagt u er zorg voor dat de ruimte onder de pannen ook daadwerkelijk voldoende toegankelijk is en niet wordt ingenomen door isolatiemateriaal.

Gewone dwergvleermuis

11. Bij de planning van de werkzaamheden, zoals het ongeschikt maken en het uitvoeren van sloopwerkzaamheden, houdt u rekening met de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van de gewone dwergvleermuis. De voortplantingsperiode loopt globaal van half mei tot en met augustus. De overwinteringsperiode loopt globaal van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Afwijkingen worden onderbouwd opgenomen in het logboek.
12. U heeft in februari 2020 40 tijdelijke vleermuiskasten geplaatst zoals weergegeven in het bij dit besluit horende rapport 'Faunaprojecten, februari 2020. Verslag Plaatsen kasten Ieder1 Buiten Noorderberg, Deventer'. De tijdelijke vleermuiskasten mogen buiten de kwetsbare perioden verwijderd of verplaatst worden nadat de permanente verblijfplaatsen (zie voorschrift 15) zijn opgeleverd en deze minimaal zes maanden beschikbaar zijn in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten niet door vleermuizen gebruikt worden.

13. In de periode 1 april- 15 mei of 1 september – 1 oktober worden de te renoveren gebouwdelen ongeschikt gemaakt als verblijfplaats voor vleermuizen. De verblijfplaatsen worden 3 tot 5 dagen voor de aanvang van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken gebeurt door losse geveldelen of andere betimmeringen handmatig te verwijderen, en door het afsluiten van openingen met exclusion flaps. Daarbij is het noodzakelijk dat alle geschikte invliegopeningen worden voorzien van exclusion flaps en dat de werking regelmatig wordt gecontroleerd. Het ongeschikt maken vindt plaats onder begeleiding van een ecologische deskundige op het gebied van vleermuizen.
14. Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 °C, wind max 4 Bft en maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis meer waargenomen worden. De renovatiewerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.
15. In 24 kopgevels en 16 langgevels realiseert u permanente vervangende verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. De verblijfplaatsen in de kopgevels bestaan uit elk twee geschakelde vleermuiskasten type: Swegler 2FR. De verblijfplaatsen in de langgevels uit enkelvoudige kasten. Bij de plaatsing houdt u rekening met de vereisten uit het kennisdocument gewone dwergvleermuis (bv hoogte, oriëntatie e.d.). In het logboek (voorschrift 17) geeft u aan waar de permanente verblijfplaatsen zijn geplaatst en op welke wijze aan de vereisten voor plaatsing is voldaan. Daarnaast worden de kantplaten onder de dakgoten dubbel uitgevoerd, waarbij de tussenliggende ruimte minimaal 1,5 cm is.

Overige zaken

16. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis.
17. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften, bijvoorbeeld bijhouden van data van uitvoeren in relatie tot weersomstandigheden, rapportage controles en afweging voor locaties van de permanente verblijfplaatsen, constructiewijze van permanente verblijfplaatsen, foto's van de realisatie, wijze van ongeschikt maken, resultaten controle met batdetector en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	8
A1	Bevoegdheid	8
A1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A2	Procedure	8
A2.1	Overeenstemming andere provincie	8
A2.2	Adviesverzoek aan gemeente	8
A3	Toetsingskader soorten	8
A3.1	Wettelijke regels	8
A3.2	Provinciaal beleid	8
A3.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	9
B	WEERGAVE VAN DE FEITEN	10
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	10
B1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	10
B1.2	Doel van het project	11
B1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	11
B1.4	Periode	11
B1.5	Onderliggende documenten	11
B1.6	Aanvullende gegevens	11
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	12
C1	Inhoudelijke beoordeling	12
C1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	12
C1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	12
C1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	14
C1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	14
C1.5	Wettelijk belang van het project	15
C1.6	Toetsing aan overige vereisten	15
C1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	15
D	Slotconclusie	15

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van gemeente Deventer gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁰ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹¹ zijn voor de toetsing relevant.

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

---

⁹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹² is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹³ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

A3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁴ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de gierzwaluw en de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

¹² Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹³ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁴ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

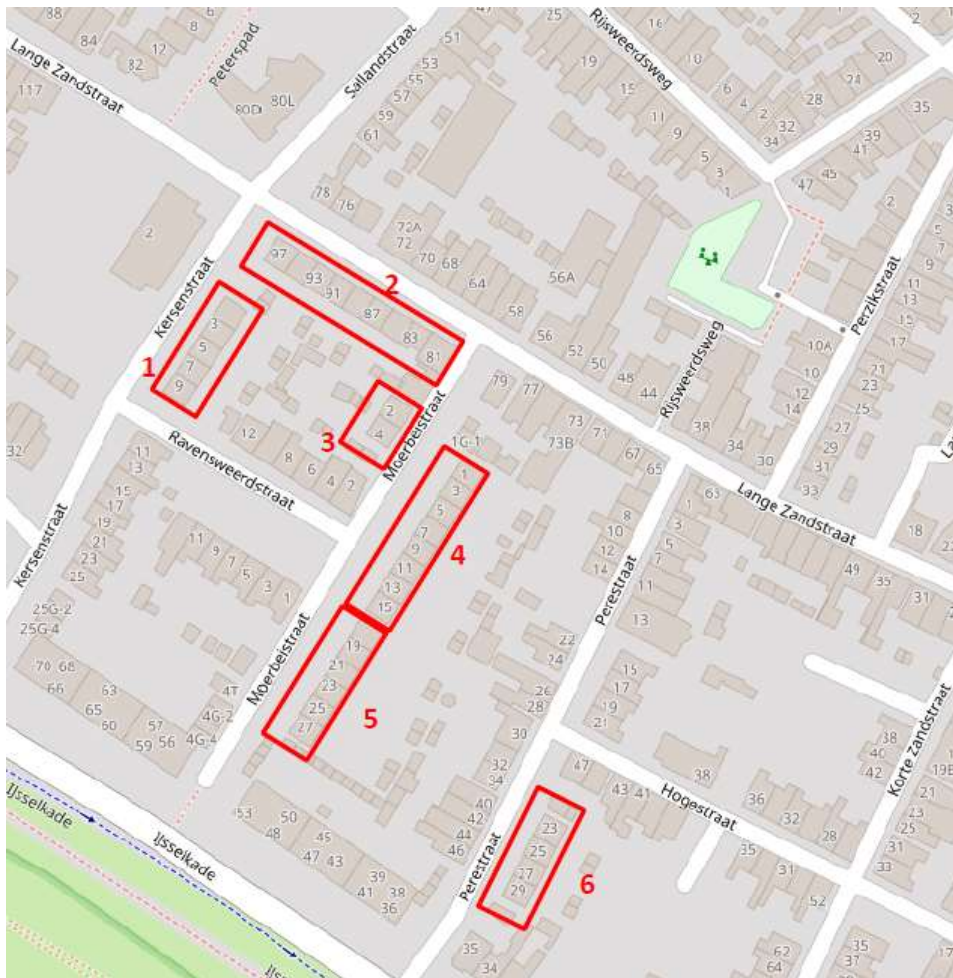
B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het plangebied bestaat uit:

- Kersenstraat 1 t/m 9
- Lange Zandstraat 81,83, 85 t/m 97
- Moerbeistraat 1,2,3,4, 5t/m 27
- Perestraat 23-29

Figuur 1. Locatie van de renovatiewerkzaamheden. De nummers verwijzen naar de faseringsvolgorde.

Woningbouwvereniging Ieder1 heeft het voornemen om de locatie op korte termijn te renoveren en energiearm te maken. Daarnaast worden de woningen geschilderd en intern opgeknapt. Daarbij wordt de spouw in de muren nageïsoleerd (er is al een isolatie aanwezig, maar deze is deels ingeklonken), en worden de daken geïsoleerd. Daarnaast wordt asbest in het dakbeschoot verwijderd.

Het plangebied betreft een stedelijke bebouwing met deels volledig verharde kleine voortuinen. In de Moerbeistraat is nog enig groen in de voortuinen aanwezig. De achtertuinen zijn grotendeels verhard en bebouwd met kleine schuurtjes. Rondom dit plangebied liggen stukken openbare ruimte, met meer groen.

De werkzaamheden worden uitgevoerd vanaf september – december 2020. In verband met een mogelijke uitloop van het project wordt voor een langere periode ontheffing aangevraagd.

De wijziging van de aanvraag van 28 februari 2020 betreft het uitbreiden van de aanvraag tot de soorten huismus en gierzwaluw, geen wijzigingen in de aanpak van het project.

B1.2 Doel van het project

Ieder1 heeft het voornemen om de locatie op korte termijn te renoveren en energiearm te maken. Hiermee wordt invulling gegeven aan de energietransitie die in Nederland langzaam van de grond komt om de klimaatdoelen zoals deze internationaal in Parijs zijn afgesproken te halen.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de verbodsbepalingen en soorten, zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: soorten en verbodsbepalingen

Soort	verbodsbepaling nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen ¹⁵	Opzettelijk verstoren ^{16, 17}
gierzwaluw	X	
huismus	X	
gewone dwergvleermuis	X	X

B1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 april 2020 tot en met 1 januari 2022.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Foreest Groen Consult, 17 januari 2020. Plan van aanpak en werkprotocol: huismus, gierzwaluw en vleermuis Complex 4, Buiten Noorderberg Deventer. alle meegezonden en aanvullende stukken vermelden;
- Foreest Groen Consult, 28 februari 2020. Antwoorden brief met kenmerk 2020/0048816
- Faunaprojecten, februari 2020. Verslag Plaatsen kasten Ieder1 Buiten Noorderberg, Deventer
- SGS Search. Rapportage asbestinventarisatie. RFI-20-00000830-SI
- Kaart ligging object
- Gedateerde en ondertekende machtiging

B1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 17 januari 2020 ontvangen. Op 12 februari 2020 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 28 februari 2020,¹⁸ ontvangen.

¹⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁶ Art. 3.1, vierde lid Wnb

¹⁷ Art. 3.5, tweede lid Wnb

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel de kennisdocumenten van de gierzwaluw, huismus en de gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Plan van aanpak en werkprotocol'¹⁹ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Quickscan met veldbezoek op 13 april 2018. Op basis van deze quickscan is nader onderzoek noodzakelijk voor de huismus, gierzwaluw en de soortgroep vleermuizen.
- Het soortspecifieke onderzoek naar deze soorten is uitgevoerd in 2018. Het nader onderzoek is uitgevoerd volgens de kennisdocumenten voor de betrokken soorten en het Vleermuisprotocol 2017. Wij zijn van oordeel dat het onderzoek zodanig is uitgevoerd dat dit voldoende heeft kunnen vaststellen of nesten of verblijfplaatsen aanwezig zijn.

In totaal zijn op binnen het plangebied negen territoria van huismussen aanwezig. In de omgeving van de planlocatie zijn nog meer territoria aanwezig.

Op vijf locaties in het dak zijn nesten van gierzwaluwen waargenomen door het waarnemen van invliegers. Daarnaast is een paar in een gierzwaluwkast waargenomen. Deze kasten blijven behouden en vormen geen onderdeel van de ontheffingsaanvraag. Daarnaast zijn er meerdere gierzwaluwen waargenomen die in woningen invliegen die niet tot de planlocatie behoren.

Binnen het plangebied voor de renovatie zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Er zijn 6 voorjaarsverblijven aanwezig en 8 paarverblijven aangetroffen. Vier van de acht paarverblijven vallen samen met voorjaarverblijven. In de meeste gevallen werd een verblijfplaats in de gevelpannen aangetroffen, een enkele keer in de zijmuur (spouw).

Bij de nadere onderzoeken zijn ook soorten als huiszwaluw, egel, steenmarter genoteerd. Egel en kleine marterachtigen zijn niet aangetroffen. Bij de onderzoeken is een passerende steenmarter zonder relatie met de woningen waargenomen in de Moerbeistraat. De huiszwaluw is aan de rand van het plangebied aanwezig met enkele nesten op de flats aan de IJsselkade ter hoogte van de Moerbeistraat. De plannen aan de woningen langs de Meidoornstraat hebben geen invloed op deze broedlocaties van de huiszwaluw.

C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

De relevante werkzaamheden bestaan uit de renovatie van daken en de naisolatie van de spouw. Aangezien de verblijfplaatsen van de betrokken soorten zich onder de dakpannen of in de spouw van de gebouwen bevinden zullen deze vernietigd worden. Door de werkzaamheden gaan de volgende verblijven verloren:

- 5 verblijfplaatsen (nestplaatsen) van gierzwaluw
- 9 verblijfplaatsen (nestplaatsen) van huismus
- 10 verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis (6 zomerverblijven (waarvan 4 ook als paarverblijf worden gebruikt) en 4 paarverblijven).

---

¹⁸ EDO-kenmerk 2020/0066936

¹⁹ Bijlage 4, pagina 37 en verder.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag²⁰, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in de kennisdocumenten van de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de soorten zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

Gierzwaluw

De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode dat de gierzwaluw niet aanwezig is Nederland, vanaf september 2020. Als vervanging voor de 5 verdwenen verblijfplaatsen worden alternatieve verblijfplaatsen aangeboden door de constructie aan te passen. Deze aanpassing bestaat uit het over laten steken van de kantpannen. Zo komt op elk van de 12 kopgevels een randlengte van 12 m beschikbaar als nestplaats. Doordat gierzwaluwen kolonievormende broedvogels zijn, is deze mitigatie ruim voldoende.

In de aanvraag zijn geen gegevens opgenomen over de staat van instandhouding van de gierzwaluw. In dit project wordt de beschikbaarheid van nestplaatsen voor de gierzwaluw niet negatief beïnvloed. Hierdoor zal de (lokale) staat van instandhouding niet verslechteren.

Huisumus

De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van de huismus. In de aanvraag is echter alleen rekening gehouden met de broedperiode, terwijl ook perioden met vorst hieronder vallen. Wij nemen hiervoor een aanvullend voorschrift op.

De verblijfplaatsen worden niet ontoegankelijk gemaakt, omdat in september nog een enkel broedgeval zou kunnen plaatsvinden, worden de daken door observatie van nest indicerend gedrag gecontroleerd.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen worden gerealiseerd door het verhoogd plaatsen van vogelschroot (tussen tweede en derde panlat). Hierdoor is de onderzijde van de dakrand geheel toegankelijk als verblijfplaats voor de huismus. Dit biedt meer dan voldoende mitigatie voor het aantal verloren gegane verblijfplaatsen.

In afwijking van het kennisdocument wordt geen tijdelijke mitigatie gerealiseerd. In plaats daarvan worden de werkzaamheden gefaseerd uitgevoerd, waarbij elke fase wordt afgerond voordat met een volgende fase wordt begonnen. Op het moment dat een fase is afgerond, zijn de permanente verblijfplaatsen in die fase beschikbaar. De renovatiewerkzaamheden worden blok voor blok uitgevoerd. Hierdoor zijn gedurende de werkzaamheden voldoende alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar. In de periode dat de werkzaamheden worden uitgevoerd, worden verblijfplaatsen onder het dak door huismus alleen in extreme weersomstandigheden gebruikt. De werkzaamheden zijn eind december afgerond, voor de periode dat meer extreme weersomstandigheden normaliter voorkomen (januari-februari).

In de aanvraag zijn geen gegevens opgenomen over de staat van instandhouding van de huismus. In dit project wordt de beschikbaarheid van nestplaatsen voor de huismus niet negatief beïnvloed. Hierdoor zal de (lokale) staat van instandhouding niet verslechteren.

Gewone dwergvleermuis

De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de gevoelige perioden van de gewone dwergvleermuis. De werkzaamheden (ongeschikt maken) zijn voorzien voor de periode 1 september – 15 oktober. Omdat niet alle werkzaamheden tegelijk worden uitgevoerd, worden de blokken 1,2 en 3 eerst ongeschikt gemaakt, na afronding worden de overige blokken ongeschikt gemaakt. Hierdoor kan in de paarperiode nog van de verblijfplaatsen gebruik worden gemaakt.

---

²⁰ Hoofdstuk 6, pagina 16-19

Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden worden de verblijfplaatsen ontoegankelijk gemaakt. Dit gebeurt door dakpannen op te tillen, exclusion flaps aan te brengen (kantpannen, loodslabben en spouw), en/of losse geveldelen of andere betimmeringen waarachter vleermuizen zich kunnen verschuilen handmatig te verwijderen.

Worden vleermuizen aangetroffen dan moeten de werkzaamheden direct worden gestaakt en moet een deskundige worden ingeschakeld. Deze werkzaamheden voor het ongeschikt maken moeten minimaal vijf dagen voordat de renovatiewerkzaamheden starten worden uitgevoerd. De nachttemperaturen moeten hierbij hoger zijn dan 10 graden Celsius. Na vijf dagen wordt door een ecologisch deskundige een controle uitgevoerd.

Als tijdelijke mitigatie zijn op 15 februari 2020 40 tijdelijke kasten geplaatst van het type VMT1 (geschikt voor kleine zomerverblijfplaatsen of paarverblijven). De kasten zijn verspreid in het plangebied aangebracht, binnen 200 m afstand van de bestaande verblijven.

Als permanente vervangende voorzieningen worden 40 inbouwkasten aangebracht. 24 verblijfplaatsen in de kopgevels bestaan elk uit twee geschakelde kasten (Schwegler 2FR). In de lange gevels (16 verblijfplaatsen) bestaan deze uit een enkele kast.

Daarnaast zijn de daken die toegankelijk gemaakt zijn door het over laten steken van de kantpannen (zie gierzwaluw) ook voor gewone dwergvleermuis toegankelijk.

Verder worden de kantplaten onder de dakgoten dubbel uitgevoerd, met een afstandslat van ca 1,5cm. De hierdoor onstane ruimte kan worden benut. De afstandslat wordt regelmatig onderbroken als invliegopening. Hierdoor ontstaan onder de dakgoten verblijfplaatsen voor vleermuizen die als zomer- en paarverblijf kunnen dienen, dit over de gehele omtrek van de gebouwen (in totaal 530 m).

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort van Nederland. Ook in Deventer wordt de soort op veel plaatsen waargenomen of zijn verblijfplaatsen bekend. Uitspraken over de aantalsontwikkeling zijn echter niet mogelijk. U geeft aan dat op het moment dat voor de gewone dwergvleermuis voldoende verblijfplaatsen aanwezig blijven de gunstige staat van instandhouding van de plaatselijke populatie niet in gevaar zal komen. Wij onderschrijven deze conclusie. Door het aanbrengen van tijdelijke vleermuiskasten binnen het plangebied en het voorzien in permanente voorzieningen in de woningen blijft het gebied functioneel als leefgebied voor de gewone dwergvleermuis. In de tijdelijke en de permanente situatie zijn dezelfde aantallen voortplantingsplaatsen of rustplaatsen aanwezig. Hierdoor komt de staat van instandhouding niet in het geding. Door het treffen van voldoende maatregelen wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de renovatie leiden tot het vernietigen van verblijfplaatsen van de gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 lid 2 en 3.5 lid 4 Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

Daarnaast hebt u ontheffing aangevraagd van het verbod in artikel 3.5 lid 2 om de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren. Wij zijn van oordeel dat een ontheffing van dit verbod voor de door u voorgenomen werkzaamheden niet noodzakelijk is. Door de door u genomen maatregelen wordt voorkomen dat een overtreding van dit verbod optreedt.

C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat voldoende is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Het project is locatiegebonden. Sloop van de woningen en nieuwbouw is een alternatief maar dit leidt tot

totale vernietiging van verblijfplaatsen en is energetisch niet verantwoord. Met een goed uitgevoerde renovatie kunnen de woningen nog een nieuwe cyclus van 25 tot 30 jaar in stand worden gehouden.

Het energiezuinig maken van de woningen is alleen mogelijk door renovatie en het aanbrengen van isolatie en dichten van kieren. Dit geldt ook voor het verwijderen van asbest, dat is alleen mogelijk als eerst de pannen van het dak worden gehaald. Isolatie van binnenuit is niet mogelijk vanwege de asbestsanering.

Bij de planning is al rekening gehouden met de aanwezigheid van de soorten. De renovatie vindt plaats buiten de broedperiode van de huismus en gierzwaluw. Van vleermuizen zijn zowel zomer als ook paarverblijven aanwezig. Door te faseren worden ook hier niet alle verblijven in een keer aangetast.

C1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en ter bescherming van flora of fauna (vogelsoorten). Voor de gewone dwergvleermuis is aangegeven dat het valt onder 'in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats' en 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. Wij onderschrijven echter niet de belangen ter bescherming van flora en fauna en instandhouding natuurlijke habitats als het gaat om renovatie van woningen, omdat deze niet als doel hebben natuur te ontwikkelen.

De woningen zijn op dit moment erg tochtig. Dit gaat zoals het woonbedrijf omschrijft ten koste van het woongenot. Meer belangrijk is echter de vorming van schimmels en de aanwezigheid van vocht. Dit is voor de bewoners belastend en leidt op termijn tot serieuze gezondheidsklachten. Door de energie prestatie te verbeteren worden deze negatieve effecten voor de gezondheid van de bewoners weggenomen. Daarnaast wordt asbest gesaneerd.

De huidige energie labels liggen tussen C t/m G. Hierin maakt Ieder1 in de energietransitie na de renovatie (alles op A) grote stappen in. Dit sluit hiermee aan op de doelstelling ten aanzien van de duurzaamheidsambitie. Ieder1 verbetert daarmee niet alleen het wooncomfort maar draagt door de verlaging van de energievraag bij aan voor "milieu wezenlijke gunstige effecten".

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²¹ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²². De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D Slotconclusie

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten, rustplaatsen van gierzwaluw en huismus te vernielen of te beschadigen²³, of nesten weg te nemen, en om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de

²¹ Art. 1.10, derde lid Wnb

²² Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

gewone dwergvleermuis²⁴ te beschadigen of te vernielen, kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

---

²³ Art. 3.1, tweede lid

²⁴ Art. 3.5, vierde lid